

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

4 грудня 2025 р.

м. Луцьк, Україна

ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
(м. Луцьк)

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. Луцьк)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ (м. Львів)

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. Одеса)

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ** (м. Рівне)

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. Хмельницький)

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»** (м. Харків)

ІНСТИТУТ АГРОЕКОЛОГІЇ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ НААН (м. Київ)

**ДУ «ІНСТИТУТ РИНКУ І ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
НАНУ»** (м. Одеса)

ЄВРОПЕЙСЬКА АСОЦІАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ (м. Луцьк)

ВИЩА ШКОЛА СУСПІЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА В ПШЕВОРСЬКУ
(м. Пшеворськ, Республіка Польща)

**ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ СЕЛА ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ПОЛЬСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК** (м. Варшава, Республіка Польща)

ЕСТОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПІДПРИЄМНИЦТВА (м. Таллінн, Естонія)

МАГДЕБУРГСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОТТО-ФОН-ГЕРІКЕ
(м. Магдебург, Німеччина)

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ»

4 грудня 2025 р.

м. Луцьк, Україна

УДК 005(062.552)

*Рекомендовано до опублікування науковою радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 16 від 29 грудня 2025 року)*

Рецензенти:

Карлін М. І. – доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Ковальська Л. Л. – доктор економічних наук, професор, декан факультету бізнесу та права Луцького національного технічного університету;

Скрипчук П. М. – доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту Національного університету водного господарства та природокористування.

Сучасні технології менеджменту: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (4 грудня 2025 р.) / Відп. ред. проф. Л. Черчик. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2025. 368 с.

У збірнику подано тези доповідей та виступів учасників Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої удосконаленню та розвитку теоретичних, методичних та прикладних аспектів сучасного менеджменту.

УДК 005(062.552)

© Черчик Л. М. (упорядкування), 2025

Караїм Володимир	116
Динаміка посівних площ сільськогосподарських культур як індикатор сталості земельного менеджменту	
Караїм Ольга	121
Синя економіка внутрішніх вод: управлінські підходи до екосистемних послуг річково-озерних територій	
Каюн Софія	126
Особливості формування стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності	
Клямар Тетяна, Смолич Дарія	130
Антикризове управління організацією в умовах війни	
Корецький Антон	134
Самоменеджмент як інструмент підвищення ефективності системи управління персоналом організації	
Корнісік Вікторія	139
Особливості Управління виробничим потенціалом підприємства	
Костецька Катерина	142
Природні лікувальні активи як стратегічний ресурс інноваційного розвитку українського причорномор'я	
Костюк В. В., Смолич Дарія	146
Сучасні рішення в управлінні логістичною системою організації	
Кошкіна Олександра	150
Роль фінансової стійкості в забезпеченні процесу управління інвестиційною привабливістю підприємства в умовах воєнного стану	
Коцкій Оксана	154
Стратегія ресурсозбереження в системі забезпечення конкурентоспроможності організації	
Куцай Наталія	157
Соціально-психологічні аспекти взаємодії менеджера з іт-технологіями	
Кучерук Христина	160
Адаптація банківської системи до цифрових інновацій	
Кучерук Христина	164
Інноваційні зміни у страхових послугах в умовах нових ризиків	
Кучерук Христина	168
Система моніторингу фінансових загроз на фондовому ринку	

ДИНАМІКА ПОСІВНИХ ПЛОЩ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР ЯК ІНДИКАТОР СТАЛОСТІ ЗЕМЕЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Караїм Володимир

Волинський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк

У сучасних умовах посилення кліматичних викликів, ринкової нестабільності та зростання антропогенного навантаження на земельні ресурси питання раціонального управління посівними площами набуває ключового значення для забезпечення стійкого функціонування агросфери. Динаміка структури посівів відображає не лише виробничі пріоритети, а й ступінь відповідності землекористування екологічним нормам, економічним потребам та вимогам продовольчої безпеки. Зміна співвідношення зернових, технічних, овочевих і кормових культур є чутливим індикатором балансування між інтенсифікацією агровиробництва та збереженням довгострокової родючості ґрунтів.

Коливання посівних площ, їх перерозподіл або концентрація на окремих культурах здатні сигналізувати про погіршення якості земель, нераціональні практики землекористування, надмірну залежність від монокультур або, навпаки, про позитивні тенденції до диверсифікації та екологізації агровиробництва. У цьому контексті аналіз динаміки посівних площ постає важливим інструментом діагностики стану земельних ресурсів і визначення напрямів удосконалення системи сталого земельного менеджменту.

З огляду на стратегічну роль сільського господарства у формуванні продовольчої та екологічної безпеки країни, наукове вивчення змін у структурі посівів набуває особливої значущості. Воно забезпечує необхідне підґрунтя для оптимізації використання земель, підвищення ефективності агровиробництва та формування адаптивних управлінських рішень, що сприятимуть довгостроковій стійкості агросфери.

Необхідно зазначити, що останні наукові праці вітчизняних дослідників засвідчують зростаючу увагу до питань динаміки посівних площ, урожайності та загальних тенденцій розвитку рослинництва в агросфері України. Значний внесок у вивчення цих аспектів зробили Ільїна А. О., Ільїна В. Г., Чернякова О. І. та Мозговий А. М., які провели комплексну оцінку мінливості врожаїв основних зернових культур на території Миколаївської області та обґрунтували підходи до оптимізації їх посівних площ [1]. Караїм В. П. зосереджується на ширшому аспекті – сучасному стані землекористування в агросфері України та його ключових тенденціях [2]. Проблематику коливань посівних площ і урожайності детально розглядають Кононенко Ж. А. та Кононенко О. А., які визначають основні причини цих змін, зокрема економічні, природно-кліматичні та організаційні чинники [3]. У регіональному розрізі вагомим є дослідження Мельниченка С. Г. та Богадьорової Л. М., які проаналізували динаміку посівних площ технічних культур у Херсонській області [4]. Тенденції розвитку рослинництва на загальнодержавному рівні, застосовуючи методи прогнозної екстраполяції, досліджує Чуб А. В. [5]. Загалом наявні наукові праці демонструють системний підхід до аналізу розвитку рослинництва агросфери, охоплюючи як регіональні, так і загальнонаціональні рівні, враховуючи комплекс природних, економічних та організаційних чинників, які формують сучасні тенденції у структурі посівних площ та врожайності.

Динаміку посівних площ сільськогосподарських культур Волинської області 2015–2023 рр. представлено на рис. 1.

Упродовж 2015–2023 років посівні площі Волинської області демонструють істотні структурні зрушення, які відображають зміну виробничих пріоритетів агросфери та особливості використання земельного фонду. Загальна площа сільськогосподарських угідь у цей період залишалася відносно стабільною (переважно близько 1048 тис. га), що дозволяє простежити реальну інтенсивність перерозподілу земель між видами культур.

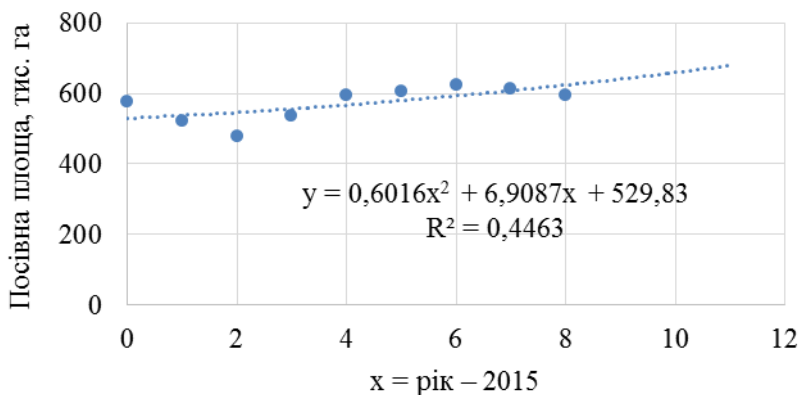

Рис. 1. Посівні площі сільськогосподарських культур
Волинської області 2015–2023 рр.

Посівні площі сільськогосподарських культур у 2015–2023 рр. змінювалися в межах 478–622 тис. га, тобто становили 45–59 % від площі сільськогосподарських угідь. Найменший рівень використання зафіксовано у 2017 р. (478 тис. га, близько 45,5 %), а найбільший – у 2021 р. (622,2 тис. га, 59,4 %). Це свідчить про тенденцію до поступової інтенсифікації землеробства та підвищення частки земель, залучених у виробництво.

Структурний аналіз демонструє домінування зернових і зернобобових культур, площі яких у 2015–2023 рр. становили 291–328 тис. га, або 27–31 % від площі угідь та 47–57 % від усіх посівних площ. Пікове значення зафіксовано у 2021 р. (327,7 тис. га), після чого спостерігається помірне скорочення. Така динаміка узгоджується з високою роллю зернової групи у регіональній продовольчій безпеці, проте вказує й на ризики переексплуатації ґрунтів за умов зменшення частки культур, що сприяють відновленню родючості.

Посіви цукрових буряків виявляють стабільну низхідну динаміку з максимуму 14,1 тис. га у 2017 р. до мінімуму 7,3–8,1 тис. га у 2020–2021 рр., що становить менш ніж 1 % площі угідь та 1,3–2,4 % посівних площ. Лише у 2023 р. площі збільшилися до 10,3 тис. га, що може бути пов'язано з ринковими чинниками або відновленням переробних потужностей. Скорочення площ

буряків свідчить про зменшення ролі традиційної для регіону галузі та перехід до більш рентабельних культур.

Найбільш динамічні зміни характерні для соняшнику: з 2,5 тис. га у 2015 р. (0,2 % угідь) площі зросли до понад 40 тис. га у 2020–2022 рр. (3,8–4,0 % угідь, 6,5–7 % посівних площ). Це свідчить про інтенсивне впровадження рентабельних олійних культур, хоча подібна концентрація несе ризики зниження родючості ґрунтів. У 2023 р. відбулося скорочення до 28,1 тис. га, що може сигналізувати про тенденцію стабілізації або реагування на агоресурсні обмеження.

Посіви картоплі, традиційної культури для Волині, демонструють повільне але стабільне зростання: від 68,3 тис. га у 2015 р. до 84,4 тис. га у 2023 р. Частка від угідь зросла з 6,4 % до близько 8 %, від посівних площ від 13 до 15 %, що відображає збереження її значущості як продовольчої та кормової культури. Подібна тенденція є позитивною з точки зору диверсифікації та агроекологічної стійкості.

Посіви овочевих культур залишаються стабільними – 12,6–13,7 тис. га, що становить близько 1,2–1,3 % угідь, 2,2–2,7 % посівних площ. Незначні коливання свідчать про сталість виробництва та потребу ринку в регіональній овочевій продукції. Аналогічно, площі плодових та ягідних насаджень утримуються в межах 4,5–4,9 тис. га (менше 0,5 % угідь, 0,7–0,9 % посівних площ), що говорить про обмежений потенціал багаторічних насаджень та низьку інвестиційну активність у цей сегмент.

Отже, загалом динаміка посівних площ у 2015–2023 рр. свідчить про посилення інтенсифікаційних процесів, зростання площ технічних культур, насамперед соняшнику та поступову оптимізацію зернової групи. Разом із тим збереження низької частки культур, що сприяють відновленню ґрунтів, підкреслює необхідність переорієнтації земельного менеджменту на довгострокову стійкість. Аналіз виявлених тенденцій дає змогу оцінити рівень раціональності використання земельного фонду області та слугує індикатором ефективності впровадження інструментів сталого земельного менеджменту.

1. Ільїна А. О., Ільїна В. Г., Чернякова О. І., Мозговий А. М. Оцінка мінливості врожаїв основних зернових культур і оптимізація їх посівних площ на території Миколаївської області. Український журнал природничих наук. 2023. № 5. С. 101–108. DOI <https://doi.org/10.32782/naturaljournal.5.2023.11>
2. Караїм В. П. Землекористування в агросфері України: сучасний стан та тенденції. Сучасна наука та освіта Волині : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених (22 травня 2025 р.). Луцьк, 2025. С. 75–76.
3. Кононенко Ж. А., Кононенко О. А. Аналіз причин зміни посівних площ та урожайності. Євроінтеграція екологічної політики України: Матеріали Четвертої Всеукраїнської науково-практичної конференції (25 жовтня 2022 р.). Одеський державний екологічний університет. 2022. С. 325–328.
4. Мельниченко С. Г., Богадьорова Л. М. Динаміка посівних площ технічних культур Херсонської області. Таврійський науковий вісник. 2023. № 130. С. 122–129. DOI <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2023.130.18>
5. Чуб А. В. Оцінка тенденцій розвитку рослинництва в сільському господарстві України методами прогновної екстраполяції. Приазовський економічний вісник. 2022. № 2. С. 28–33. DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2022-2-5>